

Կարծիք

Լուսինե Սուրենի Միմոնյանի

Ա.01.01 – «Մաթեմատիկական անալիզ»

մասնագիտությամբ ֆիզիկա-մաթեմատիկական գիտությունների թեկնածուի
գիտական աստիճանի հայցման համար ներկայացված
«Ֆուրիեի բազմապատիկ շարքերի զուգամիտության որոշ հարցեր»
ատենախոսության վերաբերյալ

Ատենախոսությունը նվիրված է Ուոլշի և Վիլենկինի կրկնակի համակարգերով Ֆուրիեի շարքերի զուգամիտությանն ու այդ համակարգերով ունիվերսալ շարքերի կառուցմանը; Տարբեր իմաստներով ունիվերսալ ֆունկցիաների գոյությանը նվիրված են հայտնի մաթեմատիկոսներ՝ Բիրխոփի, Մարցինկեվիչի, Մաքլեյնի, Վորոնինի, Գրոսեի և այլոց շատ աշխատանքներ :

Նշենք այդ ուղղությամբ ստացված մի քանի արդյունքները:
1929թ.-ին Ջ. Բիրխոփն սպացուցել է տեղաշարժերի իմաստով ունիվերսալ $g(z)$ ամբողջ ֆունկցիայի գոյությունը, ավելի կոնկրետ՝ նա ցույց է տվել, որ ցանկացած $f(z)$ ամբողջ ֆունկցիայի և $r > 0$ թվի համար գոյություն ունի բնական թվերի աճող $\{n_k\}_{k=1}^{\infty}$ ենթահաջորդականություն, այնպիսին, որ տեղաշարժերի $\{g(z + n_k)\}_{k=1}^{\infty}$ հաջորդականությունը $|z| \leq r$ շրջանի վրա հավասարաչափ զուգամիտում է $f(z)$ ֆունկցիային

1975 թ-ին Կ. Գրոսե-Էրդմանը ունիվերսալ Թեյլորի շարք ունեցող ֆունկցիայի գոյությունը, ավելի ստույգ՝ գոյություն ունի $g \in C^{\infty}(R)$ ֆունկցիա, որի համար $g(0) = 0$, այնպիսին, որ ցանկացած $f \in C(\nabla)$, $f(0) = 0$ ֆունկցիայի և $r > 0$ թվի համար գոյություն ունի բնական թվերի աճող $\{n_k\}_{k=1}^{\infty}$ ենթահաջորդականություն, այնպիսին, որ

$$S_{n_k}(g, x) = \sum_{m=1}^{n_k} \frac{g^{(m)}(0)}{m!} x^m$$

հաջորդականությունը $|x| \leq r$ շրջանի վրա հավասարաչափ զուգամիտում է $f(x)$ ֆունկցիային:

Նշենք, որ դասական համակարգերով տարբեր տիպի ունիվերսալ շարքերի գոյությանն են նվիրված անվանի շատ մաթեմատիկոսների՝ հատկապես Դ. Մենշովի, Ա. Թալալյանի, Պ. Ուլյանովի և իրենց աշակերտների մեծ թվով աշխատանքներ

Առաջին գլխում կառուցվել է երկու փոփոխականի ինտեգրելի (ունիվերսալ): ֆունկցիա, որի Ֆուրիե-Ուոլշի կրկնակի շարքը զուգամիտում է ըստ ուղղանկյունների և ըստ սֆերաների, գործակիցները սպեկտրի վրա դասավորված են բոլոր ուղղություններով նվազման կարգով, իսկ նրա Ֆուրիեի գործակիցների համար համապատասխան նշանների

ընտրությունից հետո նոր ստացված շարքի սֆերիկ մասնակի գումարները դառնում են խիստ բոլոր $Lp[0; 1)^{2-}$, $p \in (0; 1)$ դասերում;

Ապացուցվում է նաև (տես թերեւս 1. 2), որ յուրաքան յուր ինտեգրելի ֆունկցիայի արժեքները փոքր ասիի բազմության վրա փոխելով ստացվում վերը նշված հասկություններով օժտված նոր ունիվերսալ ինտեգրելի ֆունկցիա;

Երկրորդ գլխում կառուցվել են կշռային L^p_μ - $p > 1$, տարածություն և այդ տարածությունում Ուոլշի կրկնակի համակարգով շարք, որն ունիվերսալ է ենթաշարքերի նկատմամբ, որի գործակիցները բացարձակ արժեքների նվազող են բոլոր ուղղություններով և պատկանում են բոլոր lq -ին $q > 2$.

Ատենախոսության երրորդ և Չորրորդ գլուխներում ապացուցված են ուղղման հետաքրքիր թերեւսներ`

Ֆուրիե-Վիլենկինի կրկնակի շարքի սֆերիկ մասնակի գումարների համարյա ամենուրեք գուգամիտությանը և

Ֆուրիեի կրկնակի ինտեգրալների Ռիսսի կրիտիկական ցուցիչով սֆերիկ միջինների` ըստ չափի գուգամիտությունը վերաբերյալ;

Ատենախոսությանը զերծ չէ թերություններից:
Նկատել եմ մի շարք վրիպակներ, Մասնավորապես,

1. 17-րդ էջի 18-րդ տողում գրված n_0 -ի փոխարեն պետք է լինի m_0 .
2. 38-րդ էջի ներքևից 4-րդ տողում է Ուոլշի բազմանդամի փոխարեն փոխարեն պետք է լինի Ուոլշի կրկնակի համակարգերով բազմանդամ.
3. 46-րդ էջի վերևից 6-րդ տողում բաց է թողնված վերևի 2-ինդեքսը.
4. 10-րդ էջի վերևից 6-րդ տողում գրված 2-րդ գումարելի բացմության $([0; \varepsilon] \times [0; 1])$ փոխարեն պետք է լինի $([0; 1] \times [0; \varepsilon])$,
5. 15-րդ էջի 7-րդ տողում բացակայում է " $M_j = 2^{m_j-1}, j \geq 1$ " և գրված $\delta_k^{(n)} = \pm 1, k = 0, 1, 2, \dots$, -ի փոխարեն պետք է լինի $\delta_{k,s}^{(n)} = \pm 1, k, s = 0, 1, 2, \dots$.
6. 20-րդ էջի (1.2.24)-բանաձևում կա բացթողում` $\delta_{k,s} = 1$ մնացած
7. 62-րդ էջի ներքևից 9-րդ տողում գրված է $([0; \varepsilon] \times [0; 1]) \cup ([0; \varepsilon] \times [0; 1])$ պետք է լինի $([0; \varepsilon] \times [0; 1]) \cup ([0; 1] \times [0; \varepsilon])$:

Նշենք սակայն, որ նշված վրիպակները հեշտությամբ կարող են ուղղվել և էական չեն:

Աշխատանքը գրված է բարձր մակարդակով` գրագետ մաթեմատիկական լեզվով:

Կարծում եմ, որ ստացված արդյունքները էական ներդրում են ինչպես մոտարկումների այնպես էլ ունիվեսալ շարքերի տեսություններում: Ատենախոսությունում ստացված արդյունքները հիմք են հանդիսանում նոր հարցադրումների և կարող են օգտագործվել Կոլումբիայի(ԱՄՆ) Ինդուստրիալ Մաթեմատիկայի Ինստիտուտի, Վարշավայի Համալսարանի, Լեհաստանի Գիտությունների Ակադեմիայի Մաթեմատիկայի Ինստիտուտի, Մոսկվայի Պետական Համալսարանի, ՀՀ ԳԱԱ Մաթեմատիկայի Ինստիտուտի, Երևանի Պետական Համալսարանի ինչպես գիտական խմբերի հետազոտություններում, այնպես էլ հատուկ դասընթացներում:

Ատենախոսության հիմնական արդյունքները հրատարակված են վեց գիտական աշխատանքներում (4 հոդված, որոնցից երկուսն ընդգրկված են Scopus շտեմարանում, և 2 զեկուցումների թեզիս միջազգային կոնֆերանսներում): Սեղմագիրը համապատասխանում է ատենախոսության բովանդակությանը:

Իմ կարծիքով ատենախոսությունը բավարարում է ՀՀ ԲՈՀ-ի կողմից Ա.01.01 - “Մաթեմատիկական անալիզ” մասնագիտությամբ թեկնածուական ատենախոսություններին ներկայացվող պահանջներին և նրա հեղինակը՝ Լուսինե Սուրենի Միմոնյանը արժանի է ֆիզիկա-մաթեմատիկական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի շնորհմանը:

Պաշտոնական ընդդիմախոս՝

Ս.Ա. Եպիսկոպոսյան

Ֆ. Մ. Գ. Դ. , պրոֆեսոր Ս.Ա. Եպիսկոպոսյանի ստորագրությունը հաստատում եմ

ՀԱՊՀ Գիտ. Քարտուղար

Հ. Բալարանյան

11.04.2020թ.